

perturbatione (1) quatiantur delicti, sanandis vulneribus quibus humana infirmitas sauciatur diligens est (2) adhibenda curatio. Unde dicit Scriptura : « Quis enim gloriatur » castum se habere cor, aut mundum se esse a peccato ¹. » Omnes sibi intelligant delictorum indulgentiam, et reparationis suæ necessariam sibi esse medicinam. Nemo ergo est tanta firmitate (3) suffultus, ut de justificatione sua debeat esse securus. Utamur igitur, dilectissimi, saluberrimi temporis venerabilibus institutis, et sollicitiori cura cordis nostri specula tergamus. Quantumlibet enim caste et sobrie mortalis hæc vita ducatur, quodam tamen pulvere terrenæ conversationis aspergitur; et nitor mentium ad Dei imaginem conditarum non ita a fumo totius vanitatis alienus est, ut nulla possit sorde fuscari, et non semper indigeat expoliri. Quod si etiam cautissimis animis necessarium est, quanto amplius est iis expetendum, qui tota negligentius transierint (4); quos charitate debita commonemus, ut confugiamus omnes ad præsentem ubique misericordiam Dei, et digna se confessione, cum observantia mandatorum Dei cunctorum, corda (5) sanctificent.

III. Mitescat sævitia; mansuescat iracundia; remittant sibi omnes culpas invicem suas, ne exactor sit vindictæ, qui petitor est veniæ. Dicentes enim : « Dimitte nobis debita » nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris, » durissimis nos vinculis colligamus, nisi quod profiteamur, impleamus. Clementes autem et mites animi (6) largitas decet. Nihil enim est dignius quam (7) ut homo sui sit auctoris imitator, et secundum modum propriæ facultatis divini sit operis executor. Nam cum aluntur esurientes, vestiuntur nudi, soventur infirmi, nonne auxilium Dei ma-

¹ Prov. xx, 9.

(1) Sic cod. x; desunt in cod. xxxvi hæc verba : *Ut nulla perturbatione.* — (2) Ambo codd. male *se.* — (3) Cod. x male *tanta infirmitate.* — (4) *Id transierunt.* — (5) Cod. x male *si corda sanctificent;* qui et pessime paulo post *mitescant... mansuescant.* — (6) Codd. male *animo.* — (7) *Iid. dignus quia.*

SERMO IV, QUOMODO JESUS EJECIT DÆMONIA. 325
nus explet ministri (1), et benignitas servi munus est Domini. Et merito Deo gratiæ referuntur de pietatis officiis, cujus opera videntur in famulis. Propter quod ipse Dominus Discipulis suis ait : « Sic luceat lumen vestrum coram » hominibus, ut videant opera vestra bona, et glorificent » Patrem vestrum qui in cœlis est ¹; » quod ipse præstare dignetur, qui vivit et regnat Deus per omnia sæcula sæculorum. Amen.

SERMO IV.

Quomodo Jesus ejecit dæmonia. Luc. xi, 14-28.

Idem dicendum de hoc sermone ac de omnibus qui educuntur ex Bibl. Ædil., cod. x, ubi hic legitur fol. 15 b. Ponatur in appendice post sermonem appendicis Maurinensis LXXXV.

SYNOPSIS.

I. Quid sit Beelzebub, et de eo Salvatoris responsio. II. Obsessus a diabolo est peccator. III. Adhortatio ad recurrendum Deo.

I. Sicut in mane audivimus, fratres, quod Dominus hodierna die multa Judæis ostendit : primo obsessus a diabolo ², qui ante obsessionem mutus erat et cæcus, liberatur : et tria fecit in uno, diabolum expulsit, muto loquelam et cæco visum donavit; quid igitur mirum, si « Miratæ » sunt turbæ ³? » Sed quia hoc miraculum negare cœperunt, ideo murmurare cœperunt, dicentes : « In Beelzebub principem dæmoniorum ejecit dæmonia ⁴. » Hic autem ortum

¹ Matth. v, 16. — ² Luc. xi, 14, et Matth. xii, 22. — ³ Luc. xi, 14. — ⁴ *Ibid.* 15.

(1) Codd. male *ministris.*

habuit a Belo, patre Nini, qui Ninivem civitatem magnam condidit, et suo nomine denominavit; qui etiam valde diligens patrem suum, et de morte ejus valde dolens, fecit fieri auream statuam patris similitudinem exprimentem, quam in tanta reverentia habuit, ut quicumque mala fecisset, et ad imaginem patris confugisset, totum sibi dimitteretur. Omnes vero alii, quorum patres moriebantur, statuam fieri jubebant et adorari, et sic idololatria a Belo pullulavit (1). Itaque Moabitæ Beelphegor et Beelzebub ut deos adorabant; nam Beelzebub princeps erat omnium idolorum, eo quod diabolus in illa statua intrans, multas responsiones dabat. Judæi vero famam Beelzebub audientes, eo quod prope Palæstinos essent qui Beelzebub adorabant tanquam deum, deridendo Salvatorem, dixerunt ejicere eum dæmonia in Beelzebub principe dæmoniorum. Et ait Salvator: « Filii vestri » exorcistæ, qui in templo locuti sunt, « in quem ejiciunt¹ ? » Numquid in Beelzebub? absit. Numquid ergo et ego in nomine Patris mei, sicut et ipsi, ejicere non (2) possum? Nam per Prophetam habetis, quod « Omne regnum in se divisum desolabitur². » Ergo et infernus desolabitur, si unus expellit inde alium, quod non concessissent Judæi, scilicet quod infernus non durasset.

II. Sed quia de expositione Evangelii satis in mane audistis, et quomodo Salvator miraculum fecit, quomodo turba mirari cœpit, quomodo Pharisæi blasphemaverunt, quomodo quidam eum tentaverunt, quomodo eos reprehendit; his expletis, mulier quædam de turba, fiducia Salvatoris armata clamavit: « Beatus venter qui te portavit³! » Et ait Dominus: « Non tantum beata est illa scæmina quæ me portavit, sed valde beatus est qui præcepta Dei opere adimplevit⁴. » Sed modo quis sit iste, qui obsessus est a

¹ Luc. xi, 19. — ² Ibid. 17. — ³ Ibid. 27. — ⁴ Ibid. 28.

(1) Cod. *pupulavit*. — (2) Deest *non*, juxta hujus codicis consuetudinem, qui semper tollit *non* post *numquid*.

diabolo, audire propter nos debemus. Cæcus enim iste est ipse miser peccator, qui vere obsessus est a diabolo, quem etiam tenet mutum, ne confiteatur; tenet surdum, ne Dei verbum audiat; tenet cæcum, ne lumen cœli videat. Aliqui enim facti sunt muti, quia timent confiteri peccata. O insensatæ gentes, abluī verecundamini, sed inquinari non erubescitis. Tales etiam consueverunt Sarraboitæ hypocritæ, qui dicebantur boni, sanctique a cunctis sacerdotibus reputabantur. Quomodo ergo confiteber? O hypocrita, venies (1), et ligatus duceris ante tribunal Judicis, et tunc abscondere non poteris, quæ modo abscondere hominibus cupis. Non ergo terreamini, fratres mei, confiteri: nemo tam sanctus qui vivendo pœnitentia et confessione non indigeat. Non igitur timere debemus hostem fortem, quia Principem fortiorem habemus; ipse enim est Princeps noster, Legifer noster, fratres (2), Deus noster, Advocatus noster apud Patrem.

III. Aperiamus igitur ei, o fratres, aures cordis et corporis, et oculos mentis, ne obsessi amplius simus a diabolo, qui hominem ante obsessum tenebat. Recurramus ad Medicum animarum, « Quoniam ipsi cura est de nobis¹, » recurramus ad ipsum, ne amplius surdi, muti et cæci remaneamus, ne subito præoccupati quæramus spatium pœnitentiæ, et invenire non possimus. Adjuvet nos ipse Christus, sine cujus voluntate et gratia resistere non valemus; adjuvet nos ipse ad aperiendum sibi corda nostra, « Ut cum (3) venerit, confestim ei aperiamus²; » quod faciat ipse, qui cum Patre et Spiritu sancto vivit et regnat in sæcula sæculorum. Amen.

¹ 1 Petr. v, 7. — ² Luc. xii, 36.

(1) Cod. *veneris... duxeris*. — (2) Forte *frater noster*. — (3) Cod. *male dum*.

SERMO V.

Quomodo Salvator mundi satiavit quinque millia
hominum de quinque panibus et duobus piscibus.
Joan. VI, 5-13.

*Sermo iste sicut et præcedentes educitur ex Bibl. Ædil.,
cod. x, fol. 14 b, et propter easdem rationes rejicitur in
appendicem, ubi locum habeat post sermonem appendicis
Maurinensis XCIV.*

SYNOPSIS.

I. In hoc miraculo docet nos Christus misericordiam et perseverantiam. II. Prælibantur quædam miraculi circumstantiæ. III. De misericordia. IV. De perseverantia. V. Christi convivii humilitas. VI. Quinque panum et duorum piscium mysticæ interpretationes. VII. Ad hos panes manducandos, elevandi sursum oculi. VIII. Non manducandi diaboli panes, nec ejusdem duo pisces, sed panis Christi hordeaceus. IX. Quis sit puer, qui habet panes et pisces, et ad quem recurrere debemus.

I. AUDISTIS, fratres charissimi, quomodo Salvator de quinque panibus et duobus piscibus quinque millia hominum satiavit. Dies enim hæc boni nuntii est, quia satiati Deum laudant, sed si non fuissent satiati, murmurassent. In hoc enim sancto Evangelio, fratres charissimi, Salvator ad misericordiam et perseverantiam nos invitat. Dum enim

SERMO V, QUOMODO SALVATOR MUNDI, ETC. 329

ait Discipulis (1): « Misereor super turbam¹, » nos misereri docet; dum ait: « Si dimisero eos sic, deficient in via², » exemplum præbet perseverantiæ. Ne ergo deficient in via, pasci debent sacra admonitione.

II. « Quidam enim de longe venerunt³. » Isti (2) qui levioribus culpis solummodo gravantur, et ad Deum convertuntur, de proximo veniunt. Qui vero post perpetrata flagitia, de longinquo venire dicuntur. Et responderunt Discipuli: « Quis poterit istos saturare in solitudine panibus⁴? » Deficiente victu et humano ingenio, respondit incarnata Veritas: « Quot panes habetis⁵? » Et ait ad Discipulum qui de partibus illis erat: « Unde ememus panes⁶? » Et ait Andreas: « Est puer unus habens quinque panes hordeaceos et duos pisces, sed quid inter tantos⁷? » Hæc enim responsio et interrogatio superflua esse videtur; non enim responsione indigebat, quia sua potestate omnia condidit, omnia continet in pugillo. Deum igitur interrogasse Discipulos arbitror, ut appareret necessitas ex hac responsione, et ex miraculo, quæ latebat, divinitas. « Et accipiens panes gratias agens⁸, » benedixit, sed non ideo gratias egit, ut impetraret, sed ut nobis formam impetrandi præberet. « Et manducaverunt, et satiati sunt⁹. » Exivit Dominus colligere fragmenta, ne perirent.

III. His, fratres, prætermisissis, de misericordia et perseverantia, aliqua propter nos dicamus. Ait enim Salvator: « Estote misericordes¹⁰; » quasi dicat Salvator: Cupis esse filius Patris mei? vis habere hæreditatem ejus? Esto misericors. Sine (3) habitu monacali, sine grammatica, sine philosophia, sine cæteris artibus salvari optime possumus;

¹ Marc. VIII, 2. — ² Ibid. 3. — ³ Ibid. — ⁴ Ibid. 4. — ⁵ Ibid. 5. — ⁶ Joan. VI, 5. — ⁷ Ibid. 9. — ⁸ Ibid. II. — ⁹ Marc. VIII, 8. — ¹⁰ Luc. VI, 36.

(1) Hic omnia confundit concionator, ponens modo ea quæ dicuntur in Marco, de septem panibus, modo quæ in Joanne de quinque, et duobus piscibus. Duo sunt facta distincta, quæ male quasi ad unum revocantur. —

(2) Cod. male addit *sunt*. — (3) Cod. male *si non*, et sic deinceps.

sed absque misericordia Paradisum adhuc nullum intrasse perlegimus. Hanc Deus requiret ab omni homine, a divite quidem, opere et voluntate, a paupere, saltem voluntate, quia opere adimplere non potest. Bonum est jejunare, sed longe melius misereri, sicut patet de illo discipulo Antonii qui valde compatiebatur monachis infirmantibus, quibus etiam omnibus serviebat, prout poterat, sed quia non jejunabat, ut alii, ideo mundanus quodam modo reputabatur. Accidit autem, quod monachus misericors moritur, et cunctis videntibus ab Angelis elevatur: moritur et socius, qui jejunando valde anxiebatur, nec etiam cunctis videntibus elevatur. Orans sanctus senex Antonius (1) audivit: «Misericordiam volo super omnia sacrificia¹.» Ecce ergo quomodo misericordia est virtutum mater; ecce quomodo regina Paradisi esse perhibetur. Sed misericordia multis modis frangitur, et multis modis committitur. Frangitur enim misericordia judicando proximum, odinando, decipiendo ipsum. Etiam non corrigere nihil est aliud quam contra Dei misericordiam agere. «Recte enim judicate, filii hominum².» Sed scire, fratres, debetis, quod aliud est iudicium odii, aliud iudicium timoris, aliud iudicium amoris vel charitatis, aliud est iudicium veritatis. Iudicium odii fuit Judæorum, quando dixerunt: «Legem habemus, et secundum legem debet mori³.» Iudicium timoris fuit eorundem, quando dixerunt: «Si dimiserimus eum sic, venient Romani et tollent locum nostrum et gentem⁴.» Iudicium amoris et charitatis (2) fuit in David, quando filium, qui peccaverat, excusabat, et excusando dicebat: «Parcite filio meo Absalom⁵.» Iudicium veritatis fuit in Salomone, de meretricibus duabus, etiam in Salvatore dum dixit: «Qui sine peccato est,

¹ Matth. XII, 7. — ² Psal. LVII, 2. — ³ Joan. XIX, 7. — ⁴ Id. XI, 48. — ⁵ 2 Reg. XVIII, 5.

(1) Cod. *orante sancto sene Antonio audivit*, per manifestum erratum, nisi mavis addere *turba audivit*. — (2) Cod. *male carnis*.

» primus (1) in eam mittat lapidem¹.» His tribus omnino exclusis, si vere misericordes esse volumus, quantum capiamus, quod est iudicium veritatis. Sed quia aliquando iudicatur de occultis, aliquando de apertis, ideo ait Pater cœlestis: Nolite iudicare de occultis, quia solius Dei est, sed de apertis ait: «Recte iudicate,» vos qui estis «Filii hominum.» Igitur, fratres mei, misericordia etiam est vestire nudos, visitare infirmos, mortuos sepelire, errantes revocare, sed etiam longe est perfectius ei (2) dimittere, a quo læsus es. Hæc est illa magna misericordia, quæ excedit omnem aliam; hæc est illa summa eleemosyna quam tibi ipsi facis. Civis cœlorum efficitur per hanc eleemosynam Paulus (3): nam si Stephanus Paulo non pepercisset, et pro eo non orasset, Ecclesia Paulum non habuisset.

IV. Sed hoc incipere bonum, modicum est, nisi perseveremus in bono. Ideo ait Dominus: «Si dimisero eos, deficient in via²,» quia subtracta Dei gratia, perseverare in bono nullatenus possumus.

V. Attendamus etiam, fratres, quod in hoc Christi convivio fuit magna humilitas, quia non vasorum argenteorum vel aureorum curiositas, non est copiositas ciborum, sed summa moderantia. Oh! quam Deo grata et Angelorum soror est ferculorum paucitas! solus enim panis hordeaceus legitur ibi fuisse, cum uno tantum pulmento; et nos miseri Ecclesiarum pastores de multis et variis adhuc non contentamur (4). Vinum etiam ibidem fuisse non credimus, quia in deserto vinum non erat. Nec de vino, sicut de pane facere miraculum voluit; et nos miseri in nostris conviviis non solum vina optima sumimus et potamus, sed eo inebriati potiora (5) habere sæpe procuramus.

¹ Joan. VIII, 7. — ² Marc. VIII, 3.

(1) Cod. *male primo*. — (2) Cod. *longius et perfectius est*. — (3) Cod. *male efficeris... paulum*. Nisi aliter legas *qua civis cœlorum efficeris*. Per hanc eleemosinam Paulus est conversus; aut aliquid simile. — (4) Cod. *male tentamur*. — (5) Cod. *ea inebriata speciebus*.

VI. Sed si panem Salvatoris, fratres, sumere cupimus, sublevemus oculos ad Jesum, ut suos quinque panes comedere nos dignos faciat: asperitatem enim in se habent exterius, sed interius omni suavitate sunt pleni. Isti enim sunt quinque panes, quorum primus est cognitio sui, secundus est pudor commissi, tertius est dolor omissi, quartus est timor iudicii, quintus est horror inferni. Isti enim sunt quinque panes, quos frangere et comedere debemus. Duo pisces sunt fides et spes, quæ quinque panes comedere sapide faciunt. Quis enim, fratres, illos panes comederet, nisi de venia et de gloria speraret? et quomodo speraret, nisi Deum benignum crederet? vel isti quinque panes sunt dolor contritionis, pudor confessionis, ciborum abstinencia, vigilia et disciplina. Duo pisces sunt elemosyna et oratio, vel quinque panes sunt tribulationes, quorum primus est infirmitas a Deo illata, contumelia proximi, injuria facta viro sancto, et cordis angustia (1). Isti enim sunt panes tribulationis, qui animam reficiunt: istos panes gustavit sanctus Lot (2), dum vallatus fuit a Sodomitis in domo¹. Hos manducavit Joseph in carcere constitutus; hos gustavit Daniel in lacu leonum; hos manducavit Zacharias inter templum et altare. Omnes enim illi quos in excelsis credimus triumphare, panem doloris et aquam afflictionis sæpe gustasse nullatenus dubitamus.

VII. Hos igitur panes si cupimus manducare, oculos ad cælum levemus, exemplo Domini Salvatoris armati, quem sæpe oculos ad cælum levasse perlegimus. Sublevavit enim oculos ad cælum, quando satiari voluit quinque millia hominum ex quinque panibus. Sublevavit oculos Jesus turbam refecturus; et tu leva oculos, beneficium pauperi daturus. Sublevavit oculos Jesus Patrem rogaturus; dicens: «Pater, clarifica Filium tuum²;» et tu leva oculos,

¹ Gen. xix, 4. — ² Joan. xvii, 1.

(1) Hic quatuor tantum indicantur tribulationes, et quinta non indigitur, errore sane amanuensis. — (2) Cod. inepte *Abraham*.

Deum oraturus. Elevavit Jesus legisperito responsum daturus¹, ut tu Deo petas quid in vita sis postulaturus. Elevavit oculos Jesus Discipulos docturus: «Beati pauperes spiritu²,» ut tu populum docturus, oculos elevas ad Deum; cognoscens quia «Omnis potestas a Domino Deo est.³» Elevavit Jesus oculos sanaturus surdum et mutum, quia «Suspiciens in cælum ingemuit⁴,» ut etiam et tu ingemiscas peccata populi, et surdum ad Dei verbum conducas. Ideo Deus et Salvator ingemuit, insinuans quanta est difficultas surdum ad auditum, et mutum ad confessionem conducere. Elevavit Jesus oculos, dum Lazarum resuscitavit⁵, ut et nos semper oculos elevemus pro mortuis in peccatis. O fratres! quam magna difficultas est in conversione peccatoris, qui in peccatis et in consuetudine peccati mortuus est! Habet enim supra se lapidem obstinationis. Exemplo enim Salvatoris tui, dum aliquid facturum es, quod multum habet difficultatis, licet nec multum, nec modicum sine Dei gratia valeas (1) aliquid boni etiam cogitare; tamen in correptione peccatoris, quod est maximæ difficultatis, eleva ad Deum oculos cordis. Cum omnino ignoremus quid agere debeamus, vel per quem modum cor ipsius peccatoris scindere possimus, hoc solum habemus refugium, ut oculos levemus ad Dominum. Frequenter ergo, fratres, levemus ad cælum oculos; patria enim nostra est (2), ad quam tendimus, ad quam suspiramus, ad quam refugimus, pro qua militamus: «Non igitur habemus hic civitatem manentem, sed hanc futuram inquirimus⁶.» Locus enim noster, ad quem facti sumus, in quo (3) Patrem nostrum videbimus, sine labore amabimus, sine fictione fruemur omni gaudio et delectatione.

VIII. Sed si ad hanc recte intrare cupimus, fratres,

¹ Luc. x, 30. — ² Id. vi, 20. — ³ Rom. xiii, 1. — ⁴ Marc. vii, 32. — ⁵ Joan. xi, 41. — ⁶ Hebr. xiii, 14.

(1) Cod. *vales*. — (2) Deest in cod. vox *est*. — (3) Cod. *in quem*. Forte addendum est *post noster*.

custodiamus, ne quinque panes et duos pisces diaboli comedamus. Qui sunt diaboli panes et pisces, nisi septem vitia mortalia, quæ dulcia sunt in principio, sed amarissima et mortalia sunt in fine? O fratres, o fideles christiani, Christi sanguine pretioso redempti, gustate et manducate de Christi pane hordeaceo. Licet enim amarus sit et asperus in principio, dulcissimus et suavis erit in fine. Nam de turba et de familia Dei estis; Deum in fide secuti estis, fatigati estis, famelici estis, et si dimiserit vos Dominus sic, deficietis in via. Compatitur nobis Pater cœlestis, cum duxit nos ad se; Pater cœlestis cupit nos reficere, ut per viam non deficiamus: ecce facit nos discumbere, facit nos quiescere in mensa Ecclesiæ, cupit nos saturare pœnitentiâ, ut non deficiamus.

IX. Eia, eia, fratres mei, est puer unus qui habet quinque panes et duos pisces. Quis est iste puer, nisi Dei sacerdos qui omni puritate debet esse decoratus? Ipse enim habet quinque plagas Christi in canistro cordis sui: petas igitur ei quinque panes et duos pisces, quibus possis sustentari, ne deficias in via. Duo enim pisces fides et spes sunt. Pergite, fratres, ad hunc puerum; discite quomodo quinque panes frangere debeatis et duos pisces; discite quomodo frangendi, quomodo manducandi, quantum et quoties sint sumendi, ut recipi possitis in æterna tabernacula. Amen.

SERMO VI.

Quomodo Christus se abscondit et exivit de templo.
Joan. VIII, 48-59.

Sit, ut præcedentes, in appendice iste sermo, quem nobis iterum suppeditavit Bibl. Ædil. cod. x, fol. 15 b. Locus ejus post præcedentem.

SYNOPSIS.

I. Christus Samaritanus et dæmoniacus appellatus, secundum negat, non primum. II. Abscondens se Christus, nos docet mansuetudinem. III. Christi exemplum maxime pastoribus imitandum.

I. HODIE, fratres, sicut audistis, Salvator noster, « Qui » peccatum non fecit, nec inventus est dolus in ore ejus¹, » peccator appellatur, dæmoniacus dicitur et Samaritanus². Ambiguus enim et incertus, et Legis adversarius, calumniator et fractor sanctæ Legis dicebatur, quia Samaritani etiam sic a Judæis reputabantur. Steterat enim jam Salvator in Samaria, et mulierem habentem viros quinque ad se traxerat³. Miracula multa ibidem fecerat, et ab eisdem dilectus erat; eum (1) filium Dei esse dicebant. Ideo Judæi indignati Christum prævaricatorem Legis appellabant, dum dicunt: « Samaritanus es et dæmonium habes; » quod tamen non negavit se esse Samaritanum custodem, sed

¹ 1 Petr. II, 22. — ² Joan. VIII, 48. — ³ Id. IV.

(1) Cod. cum. Forte quem.